

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1168/2023
01.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Гордане Којић, Мирољуба Томића и Биљане Синановић, чланова већа, са саветником Татјаном Миленковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и ББ, због продуженог кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. у вези члана 33. КЗ и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Александра Бусарца, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К 325/20 од 09.09.2022. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 83/23 од 17.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 01.11.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Александра Бусарца, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К 325/20 од 09.09.2022. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 83/23 од 17.05.2023. године, у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док се исти захтев у осталом делу одбацује као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу К 325/20 од 09.09.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези чл. 61. и 33. КЗ, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 3 године, коју ће издржати по правноснажности пресуде, а окривљени ББ оглашен је кривим због извршења кривичног дела превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 10 месеци, коју ће издржавати по правноснажности пресуде у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора, које не сме напуштати осим у случајевима прописаним законом којим се уређује извршење кривичних санкција, а уколико једном у трајању преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора.

Истом пресудом одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљених АА и ББ, а да ће суд о врсти и висини истих одлучити посебним решењем.

Наведеном пресудом обавезани су окривљени АА и ББ да оштећеном ВВ, солидарно, на име имовинскоправног захтева, исплате износ од 30.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, а за остатак имовинскоправног захтева овај оштећени је упућен да исти остварује у парничном поступку.

Наведеном пресудом обавезан је окривљени АА да оштећеном ГГ на име имовинскоправног захтева исплати износ од 15.500 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, док су оштећени ДД и ЂЂ упућени да имовинскоправни захтев остварују у парничном поступку.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 83/23 од 17.05.2023. године одбијене су као неосноване жалба Основног јавног тужиоца у Нишу, жалба окривљеног АА, жалба окривљеног ББ и жалба браниоца окривљених АА и ББ, па је пресуда Основног суда у Нишу К 325/20 од 09.09.2022. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Александар Бусарац, због повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, а из образложења захтева произилази да је захтев поднет и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања (члан 440. ЗКП) и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд побијане пресуде преиначи, тако што ће окривљене применом члана 423. тачка 1) ЗКП ослободити од оптужбе да су извршили кривична дела за која су првостепеном пресудом оглашени кривим и осуђени или да побијане пресуде укине и списе предмета врати на поновно суђење првостепеном суду, а да, у смислу члана 488. став 3. ЗКП, одложи извршење правноснажне пресуде.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), након разматрања списка предмета и правноснажних пресуда против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован у делу који се односи на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП бранилац окривљених АА и ББ у захтеву наводи да у побијаним пресудама није наведено да је између окривљених постојао претходни договор да заједнички изврше кривично дело и које су биле улоге саизвршилаца, да радње окривљених као саизвршилаца нису раздвојене ни описане, а посебно не појединачне радње и да је нејасно којом радњом је окривљени АА битно допринео извршењу кривичног дела, а којом радњом окривљени ББ, а да се из наведених пресуда не може утврдити који је Кривични законик примењен у односу на окривљене, обзиром да су кривична дела вршена у периоду од 2004. до 2007. године.

Одредбом члана 33. КЗ прописано је да ако више лица учествовањем у радњи извршења са умишљајем или из нехата заједнички изврше кривично дело или остварујући заједничку одлуку другом радњом с умишљајем битно допринесу извршењу кривичног дела, свако од њих казниће се казном прописаном за то дело.

Из изреке првостепене пресуде у односу на коју је поднет захтев за заштиту законитости произилази да је окривљени АА у периоду од 18.05.2004. године до 30.10.2007. године, у Нишу, у урачунљивом стању у намери да себи прибави противправну имовинску корист у износу већем од 1.500.000,00 динара довео оштећеног ВВ лажним приказивањем чињеница у заблуду и одржавао га у заблуди и тиме га навео да му на штету своје имовине преда кућу у ..., улица ... на КП ... К.О. ... површине 517м² са свим припадајућим помоћним просторијама за мањи износ новца од уговореног на тај начин што је најпре окривљени АА након преговора у вези продаје куће довео у заблуду оштећеног ВВ да му он и његова сестра ЕЕ предају наведену кућу, поводом чега су дана 18.05.2004. године закључили предуговор о купопродаји непокретности по коме су оштећени и његова сестра окривљеном продали кућу у ..., улица ... по цени од 99.000 евра, односно 7.000.000,00 динара где је окривљени сестри оштећеног одмах након тога њен део од $\frac{1}{4}$ исплатио у потпуности, док је оштећеном ВВ на име његовог удела од $\frac{3}{4}$ купопродајне цене пре закључења предуговора по договору са оштећеним предао два аутомобила марке „...“ регистарске ознаке ... и „...“ регистарске ознаке ..., док је за преостали износ купопродајне цене од 52.000 евра, колико је након тога требало да исплати оштећеном уговорио да оштећеном преда један стан у згради у ... у улици ..., површине 79,77м², по систему кључ у руке, најкасније до 31.12.2004. године, који је градило предузеће МП „ЖЖ“ чији је окривљени АА заступник, а окривљени ББ директор, његов отац, о чему нису састављали посебан предуговор иако је то било предвиђено Предуговором о купопродаји куће у ..., па пошто је окривљени АА овај стан продао трећем лицу, у циљу одржавања у заблуди је понудио оштећеном да му у противвредности од 40.300 евра преда стан у згради у ... у улици ..., на којој локацији такође предузеће МП „ЖЖ“ требало да гради зграду, а да разлику од 11.700 евра оштећеном исплати заједнички пријатељ ЗЗ који је имао други пословни однос са окривљеним АА на шта је оштећени пристао, па му је ЗЗ исплатио договорених 11.700 евра уместо окривљеног, док је дана 29.03.2005. године за преостали износ од 40.300 евра што је у динарској противвредности по средњем курсу НБС износило 3.262.587,25 динара, закључио Предуговор о купопродаји стана у згради у улици ..., површине 62м², по ком предуговору је окривљени АА оштећеном требао да преда стан у државину најкасније до 31.08.2006. године, што исти није учинио ни до дана оптужења, јер на предметној локацији није ни започета изградња стамбене зграде, нити је добијена грађевинска дозвола, да би се у међувремену оштећени обратио окривљеном ББ, оцу окривљеног АА, пошто је АА био ван земље и оштећени са њим није могао да ступи у контакт, како би са истим регулисао преостали износ купопродајне цене за кућу, па је окривљени ББ оштећеног одржавао у заблуди, и истом дана 22.02.2007. године дао заложну изјаву ради обезбеђења потраживања, оверену пред Општинским судом у Нишу под бројем Ов. бр. ИБ 1408/07 лажне садржине, односно да оштећени може да стави хипотеку првог реда на стан у ..., улица ..., површине 37,93м² у надградњи, на деветом спрату, коју хипотеку оштећени може реализовати почев од 30.10.2007. године и у којој изјави му је гарантовао да је искључиви и једини власник заложене непокретности и да на истој нема других терета, а све то као гаранцију за повраћај остатка износа од купопродајне цене за кућу у ... у износу од 30.000 евра, што је на дан

давања заложне изјаве 22.02.2007. године у динарској противвредности по средњем курсу НБС износило 2.386.203,00 динара коју заложну изјаву оштећени по истеку рока за упис хипотеке, односно након 30.10.2007. године, није могао да реализује јер стан наведен у истој није ни био започет у моменту издавања изјаве, нити је било када саграђен од стране предузећа МП „ЖЖ“ па су на напред описан начин окривљеном АА прибавили противправну имовинску корист у износу од 30.000 евра, односно 2.386.203,00 динара, пошто је у међувремену пре и након давања заложне изјаве оштећеном окривљени ББ истом предао разни грађевински материјал и новац којим је смањивао преостали износ купопродајне цене на 30.000 евра иако су били свесни да је њихово дело забрањено.

Из изреке првостепене пресуде јасно произилази да је окривљени АА у намери да себи прибави противправну имовинску корист довео у заблуду оштећеног ВВ лажним приказивањем чињеница и тиме га на штету своје имовине навео да му преда кућу са припадајућим помоћним просторијама за мањи износ новца од уговореног и то тако што је предузео следеће радње: за $\frac{3}{4}$ купопродајне цене куће, коју је требао да исплати по договору, оштећеном је дао два аутомобила, након тога уговорио да му преда један стан који је градило предузеће његовог оца најкасније до 31.12.2004. године, али је тај стан окривљени АА продао трећем лицу, након чега је у циљу одржавања у заблуди оштећеном обећао да преда други стан, а да му разлику исплати њихов заједнички пријатељ ЗЗ који је то и учинио, али је обећани стан ни до дана оптужења није предао оштећеном, јер није ни започета стамбена зграда, док је са друге стране, пошто је окривљени АА био ван земље његов отац-окривљени ББ оштећеног ВВ одржавао у заблуди и то тако што је предузео следеће радње: дао је оштећеном заложну изјаву ради обезбеђења потраживања оверену код суда, лажне садржине да оштећени може да стави хипотеку првог реда на стан који може реализовати почев од 30.10.2007. године, у којој изјави му је гарантовао да је он искључиви и једини власник заложене непокретности, да на истој нема других терета (све као гаранцију за повраћај остатка купопродајне цене за кућу у ...), коју оштећени по истеку рока није могао да реализује, јер на наведеном стану нити у моменту давања изјаве, нити било када касније није ни саграђен објект, на који начин је окривљеном АА прибављена противправна имовинска корист у износу од 30.000 евра, пошто је у међувремену пре и након давања изјаве окривљени ББ предао оштећеном разни грађевински материјал и новац којим је смањивао износ купопродајне цене на 30.000 евра.

Из свега напред наведеног јасно произилази које радње је предузео окривљени АА, а које окривљени ББ приликом извршења кривичног дела за које су оглашени кривим да су га извршили у саизвршилаштву, као и да су радње окривљених биле тесно повезане, да су чиниле јединствену целину, при чему је детаљно описано на који начин су те радње биле усклађене и како су допринеле остварењу забрањене последице, због чега се не доводи у сумњу постојање свести о заједничком деловању код оба окривљена, а њихове радње су правилно правно квалификоване применом закона који је важио у време извршења кривичног дела, као кривично дело превара у саизвршилаштву из члана 208. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ.

Из напред наведених разлога, Врховни суд је нашао да је захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, у делу у коме је поднет због повреде закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, неоснован.

Бранилац окривљених у захтеву за заштиту законитости наводи да образложење првостепене пресуде не садржи разлоге о испуњености услова који су предвиђени законом за постојање продуженог кривичног дела за које је окривљени АА оглашен кривим, на који начин се захтевом указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, која, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП не представља законом прописан разлог због кога је окривљеном и његовом браниоцу дозвољено подношење захтева за заштиту законитости, па је Врховни суд поднети захтев у том делу оценио као недозвољен.

Бранилац окривљених АА и ББ у захтеву за заштиту законитости наводи да окривљени критичном приликом нису имали намеру да прибаве противправну имовинску корист, нити да нанесу штету, да је окривљени АА оштећеном ВВ учинио извесна давања – дао је два аутомобила, одређени износ новца и у односу на овог оштећеног је у претежном делу своју обавезу измирио, а да је окривљени ББ поступао у доброј вери дајући заложну изјаву за хипотеку на стану који није изграђен због економске кризе. У захтеву се наводи и да су наводно оштећени ИИ и ЈЈ добили своје станове у поступцима који су накнадно водили и да се у конкретном случају ради о грађанско-правном односу и неблаговременом испуњењу уговора о заједничкој градњи и финансирању између окривљеног АА и оштећених ИИ и ЈЈ јер су у том случају наведени уговори закључени и оверени, један стан је записнички предат оштећеном ЈЈ, ова лица нису оштећена, а окривљени АА није прибавио противправну имовинску корист. У захтеву се наводи и да је оштећени ГГ као инвеститор учествовао у градњи зграде, о чему је састављен предуговор о заједничком финансирању, па код окривљеног АА у том случају није постојала преварна намера, већ се ради о грађанско-правном односу. На наведени начин, по налажењу Врховног суда, захтевом за заштиту законитости се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у правноснажним пресудама (члан 440. ЗКП), што у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, такође не представља законом прописан разлог због кога је окривљеном и његовом браниоцу дозвољено подношење захтева за заштиту законитости, па је захтев и у том делу оцењен као недозвољен.

Из напред наведених разлога донета је одлука као у изреци, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, у делу у коме је захтев одбијен као неоснован, а на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, у делу у коме је одбачен као недозвољен.

**Записничар-саветник,
Татјана Миленковић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Милена Рашић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић